

CAPITOLUL AL II-LEA

DIALECTICA ANTICĂ: TEOLOGIE ȘI MISTICĂ ÎN SCRIERILE LUI DIONISIE PSEUDO-AREOPAGITUL

II.1. Dionisie Pseudo-Areopagitul și teoria platoniciană a Ideilor. <i>Mitul peșterii - de la adevărul speologic la adevărul heliologic</i>	53
II.1.2. Teoria reminiscenței și teoria Ideilor	62
II.1.3. <i>Ideile</i> platoniciene și <i>exemplarele</i> dionisiene	74
II.1.4. Relațiile sau raporturile dintre Idei	81
II.1.5. Lumea Ideilor și teoria Ierarhiei angelice la Dionisie	87
II.2. <i>Physis</i> și <i>phyestai</i> - în scrierile areopagitice. <i>Avatarurile</i> ființei	101
II.3. Teme, asemănări henologice platoniciene și neoplatoniciene la Dionisie Pseudo-Areopagitul	125

CAPITOLUL AL III-LEA

NON UNITUS SED UNUM

Platonism și neoplatonism în mistica areopagitică?	149
III.1. Negativitate și non-conceptualism la Dionisie	156
III.1.1. <i>Via Positiva</i> - calea conceptuală a theognoseologiei	156
III.1.2. <i>Via Negativa</i> - calea eminenței theognoseologice	163
III.2. <i>Elemente de teologie</i> a lui Proclus ca posibilă sursă de inspirație pentru Dionisie	172
III.2.1. Teoria Unului Absolut	174
III.2.2. Teoria triadelor	175
III.2.3. <i>Ieșirea, Procesia, Emanația și Conversia</i>	177
III.2.4. Problema sufletului - eliberarea de trup și epoptea divină	183

III.3. Diferențe între concepțiile neoplatoniciene și cele dionisiene	189
III.3.1. Purificare și ekstaz	189
III.3.2. Impersonalism și personalism	192
III.3.3. Teoria celor trei ipostaze și misterul Sfintei Treimi	195
III.3.4. Distincția dintre creat și necreat	198
III.3.5. Revelație, Întrupare și Răscumpărare	203

CAPITOLUL AL IV-LEA

APOFATISMUL PROTOCREȘTIN RĂSĂRITEAN ÎN OPERA AREOPAGITICĂ

IV.1. Sursele misticii creștine:	
catafatismul și apofatismul biblic	209
IV.1.1. Vechiul Testament	209
IV.1.2. Noul Testament	215
IV.1.2.1. Lumina din Calea Damascului	219
IV.1.2.2. <i>Pogorârea Dubului Sfânt</i> . Alte două viziuni mistice	222
IV.1.2.3. <i>Apocalipsa</i> - profeție și mistică	224
IV.2. <i>Apóphasis</i> și <i>éros</i> - paradigmă cognitivă în conștiința ecleziastică a Răsăritului	229
IV.2.1. Demersul inductiv cauzal și catafaza. <i>Analogia entis</i>	229
IV.2.2. <i>Théologia negativă</i>	239
IV.2.3. Apofatismul. Treptele apofatismului	246
IV.2.3.1. Distincția dintre teologia negativă și apofatism	249
IV.2.3.2. Apofatismul de gradul I	252
IV.2.3.3. Apofatismul de gradul al-II-lea - apofatismul <i>de la capătul rugăciunii curate</i>	253
IV.2.4. <i>Éros</i> și <i>agapé</i> - în concepția Bisericii Răsăritului Ortodox	255

IV.2.5. <i>Unio mystica</i> . De pe Sinai pe Tabor. Energile necreate	261
IV.2.6. Mistica luminii și epectazele. Îndumnezeirea omului	266

CAPITOLUL AL V-LEA

FORMAREA ISIHASMULUI

De la Dionisie la Grigorie Palama	273
V.1. Ce este isihasmul?	277
V.2. Treptele isihiei: Drumul de la <i>práxis la thèoria</i>	278
V.2.1. Credința și virtuțile	278
V.2.2. Tăcerea exterioară	285
V.2.3. Tăcerea interioară - <i>lipsa de grijă</i>	286
V.2.4. Numele lui Iisus - <i>Rugăciunea inimii</i>	287
V.2.5. Atenția sau <i>luarea-aminte</i>	288
V.3. Metodele isihaste	289
V.3.1. <i>De purificationis</i>	289
V.3.2. Iluminarea	291
V.3.3. Unirea mistică - desăvârșirea (entheoza)	292
V.3.4. Metoda Sfântului Simeon Noul Teolog	293
V.3.5. Metoda lui Nichifor Monahul	294
V.3.6. Metoda Sfântului Grigorie Sinaitul	296
V.4. Răspândirea isihasmului	300
V.4.1. Isihasmul românesc	303
V.4.2. O paradigmă isihastă	306

CONCLUZII

De la *neființa* lui Dumnezeu din concepția lui
Dionisie Pseudo-Areopagitul la teoria „morții lui Dumnezeu”.
Problematika nihilismului modernist și post-modernist309

Bibliografie321

Postafață: *O lucrare științifică de referință
într-un context filosofic tensionat și contradictoriu*
(de Prof. Univ. Dr. Mihail DIACONESCU)351